Duomenys kaupiami Juridinių asmenų registre, kodas 300099149 Polocko g. 43C, LT-01205 Vilnius www.advokatura.lt
Tel. +370 5 262 4546 El. p. la@advokatura.lt a.s. SEB bankas LT877044060001030612

Teisėjų tarybai ir
Nacionalinei teismų administracijai
El. paštu: info@teismai.lt

2026-07-02 | Nr. 356
Į 2026-06-26 raštą Nr. 36P-56-(7.1.10. Mr)
Į 2026-06-26 raštą Nr. 4R-756-(1.13.Mr)

Kopija:
Lietuvos Respublikos teisingumo ministrei Ritai Tamašunienei
El. paštu: rita.tamasuniene@tm.lt; rastine@tm.lt

Seimo Teisės ir teisėtvarkos komiteto pirmininkui Juliui Sabatauskui
El. paštu: julius.sabatauskas@lrs.lt

Lietuvos Respublikos Prezidento kanceliarijos Teisės grupei
El. paštu: kanceliarija@prezidentas.lt

DĖL LITEKO II SISTEMOS

Lietuvos advokatūros Advokatų taryba, įvertinusi 2026 m. birželio 26 d. gautus Teisėjų tarybos ir Nacionalinės teismų administracijos atsakymus dėl Lietuvos teismų informacinės sistemos LITEKO II, norėtų atkreipti teisėjų bendruomenės, teismų darbuotojų ir visų asmenų, suinteresuotų sklandžiu teismų sistemos veikimu, dėmesį į keletą esminių aspektų.

Lietuvos advokatūra neneigia būtinybės ir poreikio atnaujinti Lietuvos teismų informacinę sistemą. Priešingai, Lietuvos advokatūra nuosekliai siekė ir siekia būti įtraukta kaip partneris į šios sistemos modifikavimą, kūrimą bei testavimą. Vis dėlto įtraukimo į naujos sistemos kūrimo ir testavimo procesą nebuvo sulaukta. Manytina, kad net ir šioje, vertintina, kritinėje situacijoje, susiduriant su LITEKO II sistemos diegimo sutrikimais, Lietuvos advokatūra ir advokatai galėtų reikšmingai prisidėti savo profesinėmis žiniomis ir praktine patirtimi.

Pažymėtina, kad viena pagrindinių LITEKO II „stabilizavimo darbų“ ydų išlieka atvirumo su visuomene trūkumas. Lietuvos advokatūros Advokatų taryba 2026 m. liepos 1 d. vykusiame posėdyje nusprendė viešai kelti klausimus dėl sisteminių LITEKO II veikimo trikdžių, o dar tiksliau – riboto ir (ar) netinkamo sistemos (ne)veikimo. Jau prieš mėnesį įdiegta LITEKO II sistema, atsižvelgiant į šiuo metu nustatytus jos trūkumus ir (ne)veikimo sutrikimus, Lietuvos advokatų bendruomenės nuomone, negali būti vertintina ir laikoma „veikiančia sistema“. Manytina, kad toks tariamas veikimas, be kita ko, negali būti laikomas tik „trikdžiais“ ar „technologiniais iššūkiais“. Toks Lietuvos teismų informacinės sistemos neveikimas teisinėje valstybėje, Lietuvos advokatūros nuomone, negali būti toleruojamas, nesant objektyviai neįprastų ar pavojingų aplinkybių, tokių, kaip pavyzdžiui, pandemijos, nepaprastoji ar karo padėtis. Atsižvelgiant į tai, manytina, jog reikia rasti valios, tikrosios

lyderystės ir atsakomybės viešai pripažinti, kad LITEKO II sistema susiduria ne su pavieniais „veikimo trikdžiais" ar „technologiniais iššūkiais", o *de facto* negali būti laikoma „veikiančia ir (ar) pažangesne sistema". Susidariusi padėtis kelia grėsmę veiksmingam teisės į teisingą bylos nagrinėjimą užtikrinimui, neatitinka teisinės valstybės principo ir faktiškai paralyžiuoja tiek advokatų, tiek teismų veiklą bei nuvilia asmenis, kurie siekia teisingumo. Dėl LITEKO II neveikimo apsunkinamas procesinių dokumentų teikimas bei gavimas, bylos nagrinėjimo organizavimas, o tai savaime užkerta kelią teisingumo vykdymui.

Toliau pateikiame, advokatų bendruomenės teigimu, kelis sistemos neveikimą įrodančius pavyzdžius:

1) labai dažnai net nepavyksta prisijungti prie Lietuvos teismų elektroninių paslaugų portalo (toliau – EPP) ;

2) prisijungus prie EPP nerodoma nė viena naudotojui priskirta byla arba rodomos ne visos bylos;

3) bylos matomos sąraše, tačiau jų neįmanoma atidaryti. Sistema pateikia klaidos pranešimą, nebaigia duomenų įkėlimo, nuolat rodo laukimo simbolį arba atjungia naudotoją naudojimosi EPP metu;

4) atidarius bylą neįmanoma pasiekti procesinių dokumentų, teismo pranešimų, sprendimų, nutarčių ar informacijos apie veiksmus byloje;

5) nepavyksta atsisiųsti visos elektroninės bylos medžiagos, atskirų jos dalių ar pavienių dokumentų;

6) formuojant elektroninės bylos medžiagą sistema nebaigia proceso arba jos nesuformuoja;

7) teikiant procesinį dokumentą nepavyksta įkelti dokumento ir (ar) priedų, nepavyksta užpildyti privalomų laukų, pasirašyti ar užbaigti pateikimo;

8) paspaudus funkciją „Pateikti" nėra aišku, ar dokumentas faktiškai pateiktas ar ne, dėl to kyla pakartotinio pateikimo, dokumentų dubliavimo ir procesinio termino praleidimo rizika;

9) sutrikimai yra nepastovūs ir sunkiai prognozuojami: funkcija gali trumpam veikti, o po kelių minučių vėl tapti nepasiekiama;

10) proceso dalyviai negauna jokių pranešimų iš sistemos nei apie byloje gautus dokumentus, nei apie teismo priimtus sprendimus;

11) neterminuotai sutrikdytas bylos dalyvių susipažinimo su byla procesas ir sklandus bylos nagrinėjimas;

12) neterminuotai sutrikdytas teismo darbuotojų ir bylos dalyvių procesinis komunikavimas.

Atkreipiame dėmesį, kad oficialiojoje konstitucinėje doktrinoje ne kartą yra pažymėta, kad pagal Lietuvos Respublikos Konstituciją, teisės kreiptis į teismą negalima apriboti ar paneigti. Asmens konstitucinė teisė kreiptis į teismą negali būti dirbtinai suvaržoma, taip pat negali būti nepagrįstai apsunkinamas jos įgyvendinimas, nes kitu atveju, kiltų grėsmė vienai svarbiausių teisinės valstybės vertybių. Pagal Lietuvos Respublikos Konstituciją negalima nustatyti tokio teisinio reguliavimo, kuriuo būtų paneigta asmens, manančio, kad jo teisės ar laisvės pažeidžiamos, teisė ginti savo teises ar laisves teisme, priešingu atveju tektų

konstatuoti šios konstitucinės teisės deklaratyvumą. Vertintina, kad šis konstitucinėje doktrinoje nustatytas draudimas suvaržyti teisę į teismą taikytinas ir bet kokioms administracinėms praktikoms, taigi ir diegiant Lietuvos teismų informacinę sistemą, juolab, kad beveik 93% visų civilinių ir administracinių bylų (kas kasmet sudaro virš 160 tūkstančių bylų) yra vedamos ir administruojamos tik per minėtą elektroninę sistemą[1].

Deja, Teisėjų tarybos ir Nacionalinės teismų administracijos atsakymai yra nuviliantys, nes juose nėra pripažįstamas tikrasis problemos mastas ir nepateikiamas konkretus krizės įveikimo planas. Priešingai, visos Lietuvos teismų informacinės sistemos LITEKO II trikdžių pasekmės ir nepatogumai, kuriuos iš esmės sąlygoja sistemos neveikimas, yra perkeliamos išimtinai ant bylos dalyvių, pasiūlant rinktis visus kitus alternatyvius dokumentų pateikimo būdus. Lietuvos advokatūros Advokatų taryba tokią praktiką vertina kaip visiškai nepriimtiną.

Atsižvelgdama į LITEKO II sistemos veikimo sutrikimų mastą ir intensyvumą, Lietuvos advokatūros Advokatų taryba ragina nedelsiant imtis realių priemonių susidariusiai problemai spręsti bei pereinamuoju laikotarpiu nustatyti ir vienodai visuose Lietuvos teismuose taikyti bent šias administracines praktikas, nesuteikiant galimybių jas interpretuoti individualiai:

Dėl laikinosios procesinių dokumentų pateikimo elektroniniu paštu tvarkos

Pateiktose Teisėjų tarybos rekomendacijose nurodyta, kad, nesant galimybės pateikti procesinių dokumentų per EPP, jie gali būti siunčiami teismo elektroninio pašto adresu, jeigu dokumentai yra pasirašyti kvalifikuotu elektroniniu parašu.

Lietuvos advokatūra siūlo iki stabilaus ir nepertraukiamo EPP veikimo atkūrimo šią galimybę taikyti kaip vienodą laikinąją praktinę tvarką ir visuose Lietuvos teismuose viešai prieinamoje vietoje paskelbti:

1) kiekvieno teismo konkretų oficialų elektroninio pašto adresą, kuriuo sutrikimų metu gali būti teikiami procesiniai dokumentai;

2) konkrečius dokumentų pateikimo reikalavimus, įskaitant kvalifikuotą elektroninį parašą;

3) rekomenduojamą elektroninio laiško temos ir priedų pavadinimo struktūrą, kad jie tinkamai pasiektų konkrečią bylą ar konkretų teisėją;

4) didžiausią leidžiamą elektroninio laiško ir priedų dydį bei veiksmus, kai dokumentų apimtis viršija techninius apribojimus;

5) dokumento gavimo, pateikimo datos ir laiko patvirtinimo tvarką.

Siūlome užtikrinti automatinį arba kitu operatyviu būdu siunčiamą gavimo patvirtinimą, kuriame būtų nurodyta dokumento gavimo data ir laikas. Toks patvirtinimas sumažintų ginčų dėl procesinių terminų laikymosi riziką.

---

[1] Lietuvos teismai. Veiklos rezultatai 2025, p. 12.

Nuoroda: https://www.teismai.lt/data/public/uploads/2026/04/lietuvos-teismai-trumpoji.pdf

Dėl procesinių dokumentų įteikimo ir informacijos gavimo

Kai dokumentų įteikimas per EPP negalimas, teismai naudojasi kitais teisės aktuose nustatytais būdais, įskaitant E. pristatymo sistemą, elektroninį paštą, pašto siuntas ar įteikimą teisme. Sutrikimų laikotarpiu, kai tai leidžia teisės aktai ir proceso dalyvio pasirinkimas, siūlome prioritetą teikti operatyviems elektroniniams būdams. Kiekviename procese turėtų būti aišku:

1) kokiu būdu konkrečiu laikotarpiu bus siunčiami procesiniai dokumentai;
2) ar dėl sistemos sutrikimo pasikeitė anksčiau pasirinktas dokumentų gavimo būdas;
3) kaip ir kur pranešti apie negautą dokumentą ar kitą elektroninio įteikimo incidentą;
4) kaip fiksuojamas dokumento įteikimo momentas.

Dėl procesinių terminų ir techninių sutrikimų įrodymo

Lietuvos advokatūra supranta, kad sprendimą dėl konkretaus praleisto procesinio termino atnaujinimo ar teismo nustatyto termino pratęsimo priima bylą nagrinėjantis teismas, individualiai įvertinęs visas reikšmingas aplinkybes. Todėl neprašome pateikti teismams privalomo abstraktaus išaiškinimo.

Tačiau prašome ir toliau oficialiai bei operatyviai fiksuoti tikslius LITEKO II ir EPP neveikimo ar riboto veikimo laikotarpius, konkrečias paveiktas funkcijas ir išsaugoti viešai visiems prieinamą istoriją, minėtą informaciją kiekvieną dieną skelbiant interneto svetainėje www.teismai.lt ir EPP portale, detaliai nurodant, kas sistemoje neveikia.

Papildomai siūlome įdiegti techninę galimybę naudotojui gauti patvirtinimą apie nesėkmingą procesinio dokumento pateikimo ar kito procesinio veiksmo atlikimo bandymą. Patvirtinime turėtų būti nurodyta data, laikas, pasirinkta byla, atliekamas veiksmas ir klaidos kodas ar pranešimas. Taip pat turėtų būti sudaryta galimybė tokį pranešimą persiųsti sistemos administratoriui.

Dėl žyminio mokesčio taikymo

Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (toliau – CPK) 80 straipsnio 7 dalis nustato, kad procesinius dokumentus ir jų priedus pateikiant teismui tik elektroninių ryšių priemonėmis bei pageidaujant procesinius dokumentus gauti tik šiomis priemonėmis, mokama 75 procentai atitinkamos žyminio mokesčio sumos.

Kai dėl EPP sutrikimo procesinis dokumentas pateikiamas oficialiu teismo elektroniniu paštu ir pasirašomas kvalifikuotu elektroniniu parašu, proceso dalyvis neturėtų prarasti minėtos lengvatos vien dėl nuo jo valios nepriklausančio sistemos sutrikimo.

Mums žinomi atvejai, kai teismai tokiomis aplinkybėmis priima dokumentus ir nekelia klausimų dėl sumažinto žyminio mokesčio, tačiau vien atskirų teismų praktika neužtikrina pakankamo teisinio aiškumo ir vienodumo.

Prašome pagal kompetenciją:

1) įvertinti ir viešai išaiškinti, ar toks dokumentas laikytinas pateiktu elektroninių ryšių priemonėmis CPK 80 straipsnio 7 dalies taikymo tikslais;
2) siekti vienodos praktikos visuose teismuose;

3) jeigu to negalima užtikrinti organizacinėmis priemonėmis, įvertinti laikinojo teisinio reguliavimo ar teisės aktų patikslinimo poreikį.

Dėl teismo posėdžių datų ir laiko koordinavimo

Advokatų bendruomenė susiduria ir su atvejais, kai tam pačiam advokatui ar advokato padėjėjui skirtingi teismai skirtingose bylose paskiria teismo posėdžius tą pačią dieną ir tuo pačiu arba iš dalies sutampančiu laiku. Vienu metu dalyvauti keliuose posėdžiuose objektyviai neįmanoma, o teikiant prašymus atidėti vieną iš posėdžių, didėja teismų administracinė našta, bylos užsitęsia ir patiriamos papildomos išlaidos.

Siūlome įvertinti galimybę LITEKO II įdiegti arba sustiprinti funkcionalumą, kuris prieš paskiriant posėdžio datą ir laiką perspėtų teismą apie galimą konkretaus advokato ar advokato padėjėjo užimtumą. Sistema turėtų rodyti tik užimtumo faktą, neatskleisdama kitos bylos duomenų.

Kol toks techninis sprendimas neįgyvendintas, siūlytina rekomenduoti teismams, kai tai objektyviai įmanoma, derinti posėdžių datas ir laiką su byloje dalyvaujančiais advokatais, ypač sudėtingose ar didelės apimties bylose.

Taip pat siūlome EPP paskyroje sukurti bendrą visų advokato atstovaujamose bylose paskirtų posėdžių kalendorių, kurį būtų galima filtruoti, sinchronizuoti su išoriniais kalendoriais ir naudoti automatiniams įspėjimams apie sutapimus.

Apibendrindama tai, kas išdėstyta, Lietuvos advokatūros Advokatų taryba šio rašto gavėjų prašo prisiimti lyderystę ir atsakomybę pripažįstant LITEKO II sistemos ribotą veikimą, kuris iš esmės prieštarauja veiksmingam teisės į teisingą bylos nagrinėjimą užtikrinimui. Lietuvos advokatūros Advokatų tarybos vertinimu turėtų būti imamasi realių administracinių ir organizacinių priemonių, kad šios sistemos neveikimo pasekmės nebūtų perkeliamos išimtinai bylos dalyviams. Taip pat prašome visuomenę atvirai ir nedviprasmiškai informuoti apie realią situaciją dėl LITEKO II riboto veikimo, nurodant aiškų ir įsipareigojantį sistemos sutvarkymo planą ir galutinį terminą.

Advokatų tarybos pirmininkas Mindaugas Kukaitis

PRIDEDAMA:

- Lietuvos advokatūros 2026 m. birželio 18 d. raštas Nr. 329 „Dėl neveikiančios Liteko II sistemos“; 2 lapai;
- Teisėjų tarybos 2026 m. birželio 26 d. raštas Nr. 36P-56-(7.1.10. Mr) „Dėl Liteko II sistemos“, 2 lapai;
- Nacionalinės teismų administracijos 2026 m. birželio 26 d. raštas Nr. 4R-756-(1.13.Mr) „Dėl Liteko II sistemos“, 2 lapai.